Poniższe ćwiczenia pozwolą nam na:

- wycięcie fragmentu z utworu muzycznego i przygotowania np. dzwonka do telefonu komórkowego,
- wytłumienie śpiewu w utworze muzycznym w celu przygotowania np. podkładu muzycznego na uroczystości szkolne lub przygotowania karaoke,
- znaczne zmniejszenie szumu w utworach słabej jakości,
- zastosowanie efektów w celu przyspieszenia tempa utworu bez zmiany tonu,
- zastosowanie efektów w celu zmiany tonu (głosy postaci z kreskówek Disneya).

Pamiętajmy o prawach autorskich. Do wykorzystania utworów w celach edukacyjnych zapoznajmy się z "dozwolonym użytkiem".

Fragmenty utworów, na których możemy wykonać ćwiczenia:

- do ćwiczenia 1 i 4 <a href="http://lo4chelm.strefa.pl/pobierz/lastwaltz.mp3">http://lo4chelm.strefa.pl/pobierz/lastwaltz.mp3</a>
- do ćwiczenia 2 <a href="http://lo4chelm.strefa.pl/pobierz/sumijawor.mp3">http://lo4chelm.strefa.pl/pobierz/sumijawor.mp3</a>
- do ćwiczenia 3 <a href="http://lo4chelm.strefa.pl/pobierz/plonie\_ognisko.mp3">http://lo4chelm.strefa.pl/pobierz/plonie\_ognisko.mp3</a>
- Zaczynamy od pobrania instalatora programu Audacity i enkodera LAME MP3, np. ze strony <a href="http://audacity.sourceforge.net/download/windows">http://audacity.sourceforge.net/download/windows</a> (program jest do pobrania także na systemy MacOS i Linux)
- 2. Wykonujemy kolejne kroki instalacji. Program uruchamiamy w polskiej wersji językowej.
- 3. Do eksportu projektu dzwonka do MP3 będzie potrzebna zainstalowana biblioteka enkodera MP3. W tym celu instalujemy enkoder LAME MP3.

Uwaga! W niektórych wersjach programu menu EFEKTY może się nieco różnić, dlatego czasami musimy poszukać wskazanych opcji.

## Ćwiczenie 1. Przygotowanie dzwonka do telefonu komórkowego.

- 1. Uruchamiamy program Audacity i z menu "Plik" otwieramy nagranie (np. MP3), z którego chcemy wyciąć dzwonek do telefonu komórkowego.
- 2. Za pomocą lupy ze znakiem "+" powiększamy wybrany fragment nagrania, by go dokładniej zaznaczyć (w przypadku proponowanego na końcu tego tekstu fragmentu utworu "Last Waltz" zespołu The Rasmus będzie to ok. 16,5 sekundy po 4 sekundach ciszy).
- 3. Zaznaczamy fragment utworu myszą, kopiujemy go (np. CTRL + C), otwieramy nowy plik (np. CTRL + N) i wklejamy skopiowany fragment (np. CTRL + V).
- 4. Jeżeli jest taka potrzeba, to na początku fragmentu utworu zaznaczamy ok. 2 sekundy nagrania i z menu "Efekty" wybieramy "Narastanie poziomu", a pod koniec utworu zaznaczamy ok. 2 sekundy i wybieramy "Wyciszanie".
- 5. Jeżeli poziom nagrania jest zbyt cichy, to zaznaczamy całe nagranie i z menu "Efekty" wybieramy "Wzmacniaj". Jeżeli uznamy, że domyślny poziom wzmocnienia (db) dźwięku jest zbyt mały, to możemy obciąć amplitudę zaznaczając "Allow clipping" i zwiększając nawet znacznie "Wzmocnienie (db)". Klikamy "OK".
- 6. Zapisujemy na wszelki wypadek utworzony projekt dzwonka.
- 7. Eksportujemy projekt do pliku MP3. W tym celu z menu "Plik" wybieramy "Eksportuj jako MP3...", nadajemy nazwę i wskazujemy miejsce zapisania pliku.
- 8. Edycję tagów możemy pominąć klikając "OK".
- 9. Tak przygotowane nagranie możemy przesłać do telefonu za pomocą odpowiedniego przewodu, lub prościej za pomocą łącza Bluetooth.

## Ćwiczenie 2. Przygotowanie podkładu do karaoke.

- 1. Otwieramy w programie nagranie MP3 przeznaczone do przygotowania karaoke.
- 2. W tym nagraniu postaramy się wytłumić śpiew wykonawcy. Najlepiej to wychodzi, gdy wykonawca jest solistą i w nagraniu stereofonicznym słychać jego głos ze środka (pomiędzy lewym i prawym kanałem), ale możemy próbować też z nagraniami zespołów muzycznych w tym wypadku wytłumienie wykonawców będzie mniejsze (ale czasami wystarczające).
- 3. Po lewej stronie ekranu, przy ścieżkach muzycznych odszukujemy tytuł utworu, a przy nim czarny trójkącik skierowany do dołu. Będziemy z niego korzystać kilka razy.
- 4. Klikamy na trójkąciku i wybieramy pozycję "Podziel ścieżkę stereo".
- 5. Zaznaczamy prawy kanał (najlepiej zaznaczać ścieżkę od końca do początku pilnując, by przypadkiem nie przesunąć myszy na sąsiednią ścieżkę).
- 6. Z menu "Efekty" wybieramy pozycję "Odwróć" lub "Odwróć w pionie".
- 7. Za pomocą trójkącików zamieniamy kolejno lewy, a potem prawy kanał na MONO.
- 8. Zapisujemy na wszelki wypadek utworzony projekt karaoke.
- 9. Eksportujemy projekt do pliku MP3. W tym celu z menu "Plik" wybieramy "Eksportuj jako MP3...", nadajemy nazwę i wskazujemy miejsce zapisania pliku.

## Ćwiczenie 3. Odszumianie utworu.

- 1. Otwieramy w programie nagranie MP3 przeznaczone do odszumienia.
- 2. Zaznaczamy początkowy lub końcowy fragment zaszumionego utworu (teoretycznie powinna to być cisza, ale jest szum).
- 3. Z menu "Efekty" wybieramy "Usuwanie szumu" i klikamy "Uzyskaj profil szumu".
- 4. Odznaczamy zaznaczony fragment, z menu "Efekty" wybieramy "Usuwanie szumu" i klikamy "OK".
- 5. Zapisujemy na wszelki wypadek utworzony projekt.
- 6. Eksportujemy projekt do pliku MP3. W tym celu z menu "Plik" wybieramy "Eksportuj jako MP3...", nadajemy nazwę i wskazujemy miejsce zapisania pliku.

## Ćwiczenie 4. Stosowanie efektów "Ton", "Tempo" i "Prędkość".

- 1. Otwieramy w programie nagranie MP3 przeznaczone do zastosowania efektów.
- 2. Z menu Efekty wybieramy "Ton", "Tempo" lub "Prędkość".
- 3. Przesuwamy suwakiem "Percent Change" (Zmiana procentowa) wybierając dowolny zakres od 20 do 60 procent i klikamy "OK".
- 4. Sprawdzamy czy taki efekt nam odpowiada. Jeżeli nie, to zmieniamy zakres "Zmiany procentowej".
- 5. Zapisujemy na wszelki wypadek utworzony projekt.
- 6. Eksportujemy projekt do pliku MP3. W tym celu z menu "Plik" wybieramy "Eksportuj jako MP3...", nadajemy nazwę i wskazujemy miejsce zapisania pliku.

To tylko niewielka część możliwości tego programu. Zachęcamy do jego dokładniejszego poznania.